

**UCHWAŁA NR XXV/259/2013
GMINY NOWY TARG**

z dnia 7 maja 2013 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Nowa Biała.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz na podstawie § 10 ust. 2 pkt. 2b, Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 38 poz. 220 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała co następuje:

§.1.

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała, będący załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§.2.

Traci moc uchwała nr XXIII/230/2013 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 27 lutego 2013r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Nowa Biała, oraz załącznik nr 3 do uchwały Nr XXV/267/09 Rady Gminy Nowy Targ z dnia 27 maja 2009r. w sprawie zatwierdzenia Planów Odnowy Miejscowości.

§.3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowy Targ.

§.4.

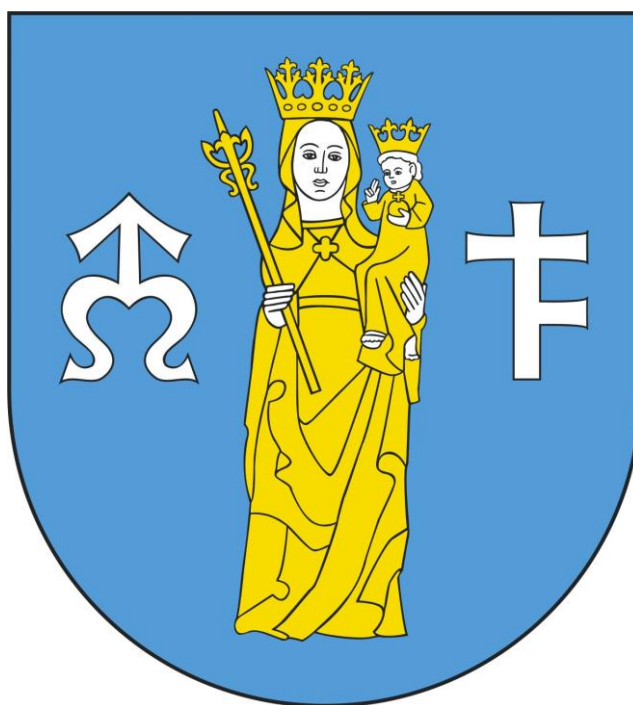
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Wiesław Parzygnat

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXV/259/2013
Rady Gminy Nowy Targ
z dnia 7 maja 2013r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI NOWA BIAŁA

NA LATA 2013 – 2020

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Charakterystyka miejscowości Nowa Biała	5
2.1. Położenie.....	5
2.2. Ludność.....	6
2.3. Struktura miejscowości.....	7
2.4. Historia	7
2.5. Klimat	10
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	11
3.1. Zasoby przyrodnicze.....	11
3.2. Dziedzictwo kulturowe.....	13
3.3. Oświata i infrastruktura społeczna	13
3.4. Służba zdrowia.....	14
3.5. Gleby.....	14
3.6. Leśnictwo.....	16
3.7. Infrastruktura techniczna	17
3.7. Kapitał społeczny i ludzki	18
4. Analiza zasobów miejscowości Nowa Biała	18
5. Planowane kierunki rozwoju wsi Nowa Biała	20
6. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości (Analiza SWOT) Nowa Biała	27
7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od	

dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.....32

8. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.....33

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała zrodził się dzięki świadomości społecznej, aktywności i inicjatywie mieszkańców, którzy zauważyli, że Nowa Biała ma szansę pełniejszego i bardziej dynamicznego rozwoju. Rozwój ten może wspomóc wydatnie Unia Europejska dzięki licznym funduszom dla rozwoju obszarów wiejskich. Przygotowanie niniejszego opracowania, określającego stan obecny miejscowości i jej wizję rozwoju na przyszłość jest wyrazem dojrzałości mieszkańców sołectwa Nowa Biała i gotowości do budowy lepszego jutra.

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała na lata 2013 - 2020 przygotowany został w celu stworzenia możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych pochodzących z funduszy krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych programów. Pozyskane środki finansowe zostaną przeznaczone na realizację zadań pochodzących ze źródeł lokalnych, regionalnych, krajowych i zagranicznych, w tym przede wszystkim, że środków Unii Europejskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała jest jednym z elementów wpływających na rozwój, odnowę wsi oraz poprawę warunków pracy i życia mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju danej miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców, dlatego też w przygotowaniu dokumentu od samego początku uczestniczyli aktywnie mieszkańcy Nowej Białej wraz ze swoimi przedstawicielami: sołtysem i Radą Sołecką.

Dokument ten jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych jak i zewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmiany hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę Gminy Nowy Targ. Uwzględniane będą także nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe.

2. Charakterystyka miejscowości Nowa Biała

2.1. Położenie

Nowa Biała położona jest w województwie małopolskim, w powiecie nowotarskim, w gminie Nowy Targ.

Miejscowość ta znajduje się 9 km na południowy wschód od Nowego Targu. Powierzchnia Nowej Białej wynosi 1740 ha.

Nowa Biała to malownicza wieś znajdująca się na Spiszu zaraz koło Białki Tatrzańskiej. Położona, na lewym brzegu rzeki Białki, o charakterystycznej zwartej budowie. Pola bielskie stanowi płaska równina będąca po części starorzeczem Białki, gdzie rzeka osadzała żwiry i otoczaki granitowe, częściowo gliniasta, lekko wzniesiona w kierunku podhalańskich wsi Białki Tatrzańskiej,

Gronia i Gronkowa. Na południe od Nowej Białej, między wapiennymi skałkami: Oblazowej i Kramnicy, przeciska się tatrzańska rzeka Białka tworząc malowniczy przełom. Jest to niezwykle urokliwy zakątek pod względem przyrodniczym, będący pod ochroną jako rezerwat przyrody.

Położenie Nowej Białej na tle Gminy Nowy Targ

2.2. Ludność

Liczba mieszkańców miejscowości Nowa Biała wynosi: 1432 osób.

Liczba mieszkańców

Nazwa miejscowości	Łopuszna	Ostrowsko	Krempachy	Gronków	Harkłowa	Dębno
Liczba mieszkańców	1650	1339	1350	1723	590	825

Porównanie liczby mieszkańców wsi Nowa Biała z sąsiednimi wsiami.

2.3. Struktura miejscowości

Wieś ma zwartą zabudowę, Wieś tworzą dwie ulice równoległe do siebie, do których na wschód i zachód przylegają budynki gospodarcze. Domy mieszkalne ułożone są obok siebie, frontem do ulicy, za nimi spichlerze, wozownie, chlewy, a dalej stajnie dla bydła z przejazdem ku stodołom, które są usytuowane w pewnej odległości od tych zabudowań ze względów przeciwpożarowych. Stodoły tworzą dwa zwarte rzędy okalające od wschodu i zachodu. Ten unikalny układ przestrzenny wsi i zagród z niewielkimi modyfikacjami dotrwał do dzisiaj.

Nowa Biała posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Nowy Targ Nr IX/85/07 z dnia 29 października 2007.

2.4. Historia

Historia wsi sięga potowy XIV w., czyli czasów, kiedy ród węgierski Berzewicznych rozpoczął kolonizację tej części Zamagurza Spiskiego. Jest to jedyna wieś spiska położona na lewym brzegu Białki, która należała do Węgrów aż do I wojny światowej. Nowa Biała była szczególnie w XVII i XVIII w. ważnym punktem na drodze handlowej pomiędzy Węgrami i Polską. Tędy

przewożono wino i tytoń w kierunku Nowego Targu. W roku 1699 na mocy przywileju cesarza Leopolda II ustanowiono we wsi trzy jarmarki i cotygodniowe targi. Z tego powodu wieś określana była mianem miasteczka.

Powstanie parafii katolickiej w Nowej Białej określa się na rok 1387. W 1725 r. rozpoczęto budowę kościoła murowanego (w miejscu drewnianego, datowanego na 1632 r.) pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, który konsekrowano w 1748 r. Kościół jest jednonawowy z półkolistym prezbiterium. Od zachodu przylega doń kwadratowa wieża z zaokrąglonymi narożami. Ściany zwieńczone są falistymi gzymsami oraz wieżą z cebulastym hełmem i latarnią pokrytą blachą. Nawa nakryta jest sklepieniem żaglasto - kolebkowym, zwanym czeską kapą z delikatnymi rokokowymi zdobieniami. Najcenniejszym elementem wystroju kościoła jest drewniany, rokokowy ołtarz główny. Nad częścią ołtarza jest malowidło patronki kościoła św. Katarzyny Aleksandryjskiej w czasie męczeńskiej śmierci. Z boku znajdują się figury św. Barbary i św. Apolonii. Ołtarz jest w stylu rokoka, a inne elementy w stylu klasycystycznym. Drugim budynkiem sakralnym jest mała kaplica św. Marii Magdaleny, położona przy dawnym szlaku handlowym z Nowego Targu na Spisz.

Rezerwat przyrody przełom Białki przy drodze z Nowej Białej do Białki Tatrzańskiej jest miejscem wykopalisk archeologicznych w niewielkiej jaskini - niszy skalnej po północnej stronie Oblazowej. Człowiek neandertalski zamieszkał w jaskini na Oblazowej mniej więcej 50 tys. lat temu, w ostatniej epoce lodowcowej. Około 40-36 tys. lat p.n.e. klimat przejściowo się ocieplił. Przez ten okres na terenie Oblazowej pojawiło się kilka grup osadników o różnej kulturze materialnej. Około 20 tys. lat pne. mieszkańcy jaskini zajmowali się również górnictwem. Z pienińskich skał wydobywali radiolaryt prymitywnymi, ale już zdobionymi narzędziami z kości renifera. Znalezione w Oblazowej dwa rogowe kliny to najstarsze narzędzia górnicze w Polsce. Z tego okresu pochodzi też słynny "bumerang z Oblazowej". Jego kopię wypróbował współczesny mistrz w sportowym rzucie bumerangiem - niestety nie wracała. Ostatnie znaleziska w jaskini pochodzą z XV lub XVI wieku. Są to fragmenty naczyń, bełt kuszy i ciężarki ołowiane, prawdopodobnie od rybackich sieci.

2.5. Klimat

Na obszarze tym występują fronty ciepłe i chłodne. Fronty chłodne powodują występowanie silnych opadów atmosferycznych i burz; występują one w ciepłej porze roku. W chłodnej porze roku występują fronty ciepłe. Najwięcej burz i opadów o dużym natężeniu oraz napływ powietrza polarno-morskiego i frontów chłodnych występują w lipcu. Największe zróżnicowanie temperatury przypada na godziny nocne, najmniejsze natomiast występuje podczas dnia (w godzinach okołopołudniowych). Na terenie całej gminy występuje zjawisko inwersji temperatury. Inwersje najczęściej występują zimą, najrzadziej latem, ze względu na to, że w ciągu lata rozwija się cyrkulacja utrudniająca tworzenie się inwersji i utrzymywanie przez dłuższy czas. Sumy roczne opadów wahają się od 767 mm do 859 mm, najwięcej opadów występuje w czerwcu i lipcu. Opady powyżej 10 mm występują najczęściej dzień po dniu. Opady w czasie trwania 2 dni osiągają, około 45% częstości opadów jednodniowych i występują od czerwca do sierpnia, a opady o czasie trwania 3 dni występują tylko w lipcu i czerwcu. Wyższe sumy opadów z reguły występują przy masie polarno-morskiej starej, w obszarach niżów barycznych oraz w strefie frontu chłodnego. W ciepłej porze roku, w wyniku nagrzania podłoża powstają wzmożone prądy

konwekcyjne. Przeciętnie od drugiej połowy listopada do końca marca lub do początku kwietnia utrzymuje się pokrywa śnieżna w granicy od 113 do 125 dni.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

3.1. Zasoby przyrodnicze

Nowa Biała to malownicza wieś znajdująca się na Spiszu zaraz koło Białki Tatrzańskiej. Położona, na lewym brzegu rzeki Białki. Pola bielskie stanowi płaska równina będąca po części starorzeczem Białki, gdzie rzeka osadzała żwiry i otoczaki granitowe, częściowo gliniasta, lekko wzniesiona w kierunku podhalańskich wsi Białki Tatrzańskiej, Gronia i Gronkowa.

W okolicy Nowej Białej na rzece Białce został utworzony w 1959 r. rezerwat, który ma powierzchnię 8,51 ha. Obejmuje krótki przełom rzeki na zachodnim krańcu Pienin Spiskich, pomiędzy skałkami Kramnicą na prawym brzegu i Obłazową na lewym. Ochronie podlega głównie reliktowa roślinność naskalna i walory krajobrazowe tego miejsca. Ponadto na ścianach Obłazowej widoczne są skamieniałości, głównie amonity jurajskie. Z obu skał rozpościera się wspaniały widok, zarówno na całą Kotlinę Nowotarską i rejon Spisza, jak i na

panoramę Gorców, Pienin i Tatr. Warto dodać jeszcze, że dolny odcinek doliny rzeki był proponowany jako rezerwat przyrody.

Krystalicznie czyste wody Białki są świetnym miejscem dla ochłody w upalne dni lata a także świetnym miejscem do połowu ryb. W okolicy Przełomu Białki nie wolno jednak łowić w obszarze 200m od wapiennych skałek. Po gwałtownych i długotrwałych opadach szybko staje się dosyć niebezpieczna i mętna jednak tak samo szybko wraca do poprzedniego stanu. Często zmienia się koryto rzeki, przez co jest bardzo ciekawą i zróżnicowaną górską rzeką. Brzegi rzeki prawie w całym jej biegu są zalesione jednak częste wylewy poszerzyły koryto i nadały jej jednolity wygląd. Po jednej i drugiej stronie Białki występują otoczaki.

W okolicach Nowej Białej i Szaflar występują największe w gminie zasoby wapienia krynoidowego.

Na obszarze gminy Nowy Targ bardzo zasobne są złoża żwirów. Największe żwirowiska są obecnie w dolinie Białki koło Nowej Białej oraz w jej odcinku wylotowym.

Na południe od Łopusznej i Ostrowska po Nową Białą znajdują się duże zasoby glin, dotychczas prawie nie eksploatowane. Ich łączne zasoby szacowane są na około 80 mln m³. Z wielu glin można uzyskać pełny asortyment produktów budowlanych.

Siec hydrograficzna Nowej Białej

3.2. Dziedzictwo kulturowe Nowej Białej

Na obszarze Nowej Białej do rejestru zabytków zostały wpisane obiekt:

- Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny, kamień, 1731 – 1743
- Kaplica Św. Marii Magdaleny, za cmentarzem, w stronę Gronkowa, przy dawnym „szlaku węgierskim”, kamień, XVIII/XIX w.

Miejscowość posiada też 57 obiekty wpisane do ewidencji zabytków.

3.3. Oświata i infrastruktura społeczna

Na terenie wsi Nowa Biała funkcjonuje szkoła podstawowa z ośmioma oddziałami, do których uczęszcza 137 uczniów (2013 r.). Do gimnazjum dzieci

dowożone są do Krempach. Do szkół zawodowych, licealnych i policealnych uczniowie dojeżdżają do Nowego Targu.

Społeczeństwo wsi Nowa Biała charakteryzuje się dużą aktywnością i zaangażowaniem w tworzeniu wizerunku swojej wsi. Tworzą go osoby przedsiębiorcze, operatywne i otwarte na wszelkiego rodzaju innowacje. Przejawia się to licznymi udziałami mieszkańców w życiu kulturalnym wsi. We wsi funkcjonuje Klub sportowy LKS „Łęgi”, dysponuje on boiskiem piłkarskim. W domu prywatnym funkcjonuje publiczna biblioteka. W Nowej Białej działa Koło Gospodyń Wiejskich.

Wieś może poszczycić się także istniejącym zespołem folklorystycznym – „Śpis”.

3.4. Służba zdrowia

Mieszkańcy korzystają z opieki medycznej w miejscowym Ośrodku Zdrowia w Nowej Białej, gdzie przyjmują lekarze następujących specjalności: pediatria, interna, ginekologia i stomatologia.

Najbliższy szpital znajduje się w Nowym Targu.

3.5. Gleby

Na terenie wsi Nowa Biała przeważają: mady (46,5%), gleby bielcowe (41,8%). Występują tam także: gleby brunatne (8,6%), gleby glejowe (2,7%) oraz gleby murszaste (0,4%).

W miejscowości Nowa Biała grunty ogółem zajmują 1735,66 ha w tym:

- użytki rolne (bez sadów) – 1103,37 ha,
- grunty orne – 862,79 ha – najczęściej klasy V, występują też klasy IV i VI,
- łąki i pastwiska – 240,58 ha – najczęściej klasy IV, występuje także klasa V, VI i III
- lasy – 512,70 ha,

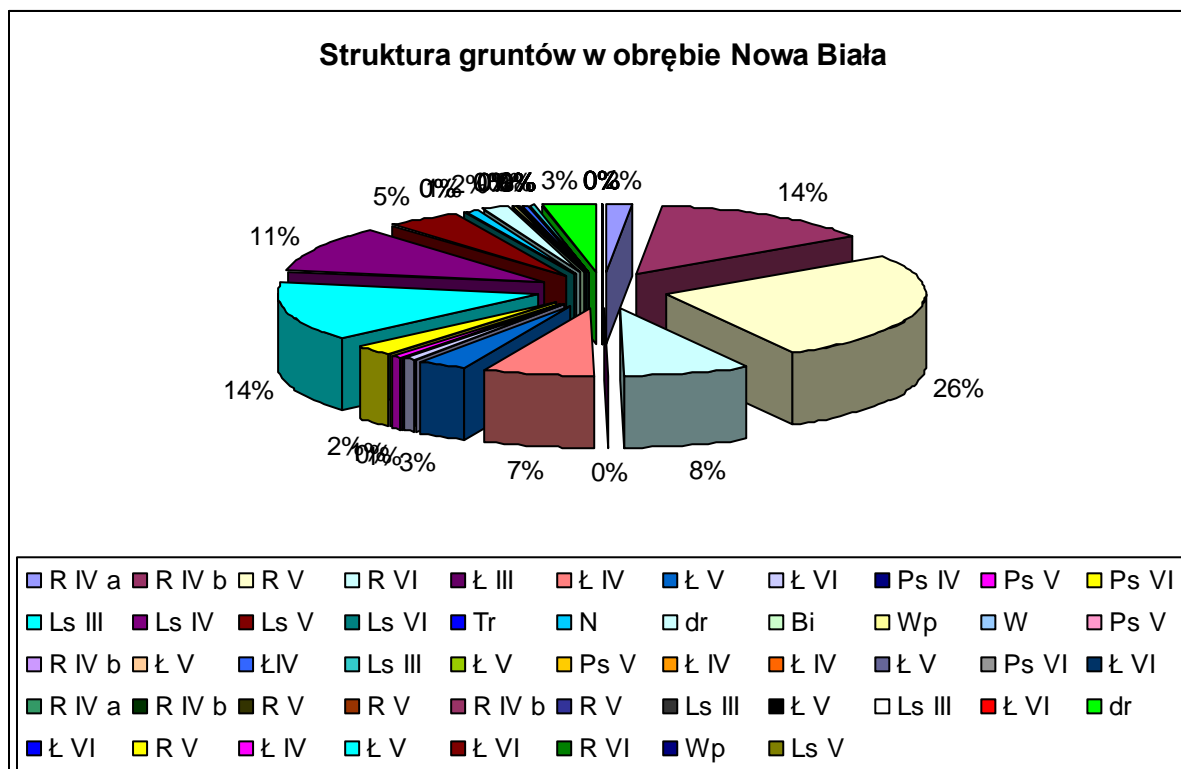
- pozostałe – 119,59 ha.

Nr	Oznaczenie użytku	Oznaczenie konturu klasyfikacyjnego	Powierzchnia [ha]
1		R IV a	30,4422
2		R IV b	239,7410
3		R V	459,6650
4		R VI	132,9357
5		Ł III	0,3035
6		Ł IV	118,4612
7		Ł V	56,3520
8		Ł VI	12,0788
9		Ps IV	0,0281
10		Ps V	11,7920
11		Ps VI	41,7122
12		Ls III	242,6440
13		Ls IV	184,6494
14		Ls V	84,8848
15		Ls VI	0,1177
16		Tr	0,4827
17		N	14,7196
18		dr	26,2618
19		Bi	0,3279
20		Wp	7,1633
21		W	0,0144
22	B	Ps V	0,6807
23	S	R IV b	0,1058
24	B	Ł V	4,4418
25	B	ŁIV	5,2455
26	Wp	Ls III	0,2560
27	S	Ł V	0,7020
28	S	Ps V	0,5551
29	Wp	Ł IV	0,0795
30	S	Ł IV	0,9052
31	Wp	Ł V	0,2047
32	B	Ps VI	0,1009
33	Wp	Ł VI	0,0500
34	B	R IV a	0,2227
35	B	R IV b	0,6268
36	B	R V	0,1957
37	S	R V	0,0239
38	dr	R IV b	0,0069
39	dr	R V	0,0052
40	B	Ls III	0,0039
41	W	Ł V	0,0384

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała

42	W	Ls III	0,0559
43	S	Ł VI	0,0277
44	Wp	dr	55,8090
45	W	Ł VI	0,0119
46	W	R V	0,0163
47	W	Ł IV	0,0044
48	Lz	Ł V	0,4033
49	B	Ł VI	0,0330
50	B	R VI	0,0431
51	Ls	Wp	0,0084
52	Wp	Ls V	0,0042
Razem:			1735,6649

3.6. Leśnictwo

Panującymi gatunkami w drzewostanie gminy są:

- świerk – 43 %,
- buk – 36 %,
- jodła, sosna, olcha, dąb i jesion – 21 %.

W Nowej Białej lasy zajmują ogółem powierzchnię 512,70 ha. Lasy i zadrzewienia mieszczą się w następujących klasach:

- klasa III – 242,63 ha,
- klasa IV – 185,07 ha,
- klasa V – 84,88 ha,
- klasa VI – 0,12 ha.

3.7. Infrastruktura techniczna

W Nowej Białej jest sieć wodociągowa podłączona do 243 budynków o czynnej długości wynoszącej 10,6 km. Woda dostarczana to 36,0 dam³. Miejscowość Nowa Biała nie jest przyłączona do sieci kanalizacyjnej. Odpady komunalne z miejscowości Nowa Biała wywożone są przez firmę „Empol” Sp. z o.o. z siedzibą w Tylmanowej. W ramach indywidualnie podpisanych umów z właścicielami posesji. Firma dostarczyła pojemniki na odpady i zapewnia comiesięczny wywóz odpadów. Na terenie gminy nie istnieją zakłady segregacji i odzysku odpadów oraz inne instalacje do utylizacji, bądź zagospodarowania odpadów. Zbierane odpady są wywożone poza teren gminy.

Do Nowej Białej prowadzi droga powiatowa nr 25411 Nowa Biała - Białka Tatrzańska. Podstawowym środkiem obsługi transportu pasażerskiego są prywatne linie komunikacji „Bus”. Mniejsze znaczenie w obsłudze pasażerskiej spełnia komunikacja kolejowa. Najbliższa stacja PKP znajduje się w Nowym Targu.

W miejscowości Nowa Biała nie istnieje sieć gazowa.

Nowa Biała jest obsługiwana przez ENION S.A. Oddział w Nowym Targu, ul. Parkowa 11. Wieś obsługiwana jest przez Rejonowy Zakład Telekomunikacji Polskiej S.A. w Nowym Targu, ul. Aleja Tysiąclecia 41.

Wyposażenie budynków w instalację elektryczną

3.8. Kapitał społeczny i ludzki

Organizacje społeczne są wspianiałym polem do rozwijania pracy organizacyjnej, do podnoszenia poziomu społeczeństwa, do przekazywania podstawowych informacji o sytuacji kraju, do budowania więzi społecznych.

Na terenie Nowej Białej działają następujące organizacje:

- OSP Nowa Biała,
- Zespół Folklorystyczny – „Śpis”,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- LKS „Łęgi” Nowa Biała - Dysponuje boiskiem piłkarskim z szatnią.

4. Analiza zasobów miejscowości Nowa Biała

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących sołectwo Nowa Biała zostały sporządzone na podstawie analizy ankiet, w których mieszkańcy określili jak postrzegają swoją miejscowość. Tabela ta przybliży obserwatorowi zewnętrznemu obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- dziedzictwo religijne i historyczne,
- obiekty i tereny,
- gospodarka, rolnictwo,

- sąsiedzi i przyjezdni,
- instytucje, ludzi, organizacje społeczne.

RODZAJ ZASOBU	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Walory przyrodnicze <ul style="list-style-type: none"> - walory krajobrazu - walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie) - walory szaty roślinnej (np. runo leśne) - cenne przyrodniczo obszary lub obiekty - świat zwierzęcy (ostoje, siedliska) - osobliwości przyrodnicze - wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) - podłoże, warunki hydrogeologiczne, gleby, kopaliny 		+	+	+
Środowisko kulturowe <ul style="list-style-type: none"> - walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe - walory zagospodarowania przestrzennego - zabytki - zespoły artystyczne 		+	+	
Dziedzictwo religijne i historyczne <ul style="list-style-type: none"> - miejsca, osoby i przedmioty kultu - święta odpusty, pielgrzymki - tradycje, obrzędy, gwara - legendy, podania i fakty historyczne - ważne postacie historyczne - specyficzne nazwy 	+	+	+	
Obiekty i tereny <ul style="list-style-type: none"> - działki pod zabudowę mieszkaniową - działki pod domy letniskowe - działki pod zakłady usługowe i przemysł - pustostany mieszkaniowe, magazynowe - tradycyjne obiekty gosp. Wsi (kuźnie, młyny) 	+	+	+	+

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała

- place i miejsca publicznych spotkań - miejsca sportu i rekreacji		+		
Gospodarka, rolnictwo - specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) - znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe - możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	+			+
Sąsiedzi i przyjezdni - korzystne atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna) - ruch tranzytowy - przyjezdni stali i sezonowi	+	+		
Instytucje - placówki opieki społecznej - szkoły - dom kultury	+		+	+
Ludzie, organizacje społeczne - OSP - stowarzyszenia				+
				+

5. Planowane kierunki rozwoju wsi Nowa Biała

Nowa Biała jest atrakcyjnie położoną miejscowością Polski południowej. Jest to wieś o typowo rolniczym charakterze gdzie ponad połowa gospodarstw domowych utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Rolnictwo w miejscowości w porównaniu do sąsiednich miejscowości posiada jedno z korzystniejszych uwarunkowań produkcji (duża liczba gospodarstw ponad 1 ha, równinna rzeźba terenu). Jako jedno z sołectw leżących na terenie gminy wiejskiej Nowy Targ, Nowa Biała posiada również sprzyjające warunki przyrodnicze i krajobrazowe do rozwoju turystyki.

Dla rozwiązania aktualnych problemów rozwoju społeczno-gospodarczego w kwestiach związanych z rolnictwem i przedsiębiorczością, najbardziej wskazane byłyby następujące działania:

- 1) Naciskanie na władze gminy, aby przeprowadzić scalanie gruntów na terenie miejscowości. Aby mogło do tego dojść konieczna jest wspólna inicjatywa mieszkańców, którzy umieliby podejmować kompromisy dla jak najszybszego porozumienia w tej sprawie. Dopiero po przeprowadzeniu komasacji rolnictwo weszłoby na drogę realnego rozwoju a zainteresowani rolnicy mogliby rozwinąć rolnictwo ekologiczne i produkcję zdrowej żywności na nieskażonym terenie Nowej Białej.
- 2) Pobudzanie rolników do podejmowania działań alternatywnych dla rolnictwa i podnoszących efektywność pracy w gospodarstwie rolnym. Można to zrobić na szkoleniach organizowanych w miejscowości, przy czym szczególnie należy zadbać o dotarcie z informacją do wszystkich na przykład poprzez przyciągające uwagę plakaty informacyjne oraz przedstawienie ewentualnych korzyści ze szkolenia. Istotne jest również zaplanowanie spotkania w odpowiedni dzień tygodnia o odpowiedniej godzinie, tak, aby chętni mogli przyjść. Cennym elementem szkolenia byłoby zaproszenie na spotkanie szkoleniowe osób, które podjęły już proponowane na szkoleniu działanie i mogą się wypowiedzieć na dany temat z praktycznego punktu widzenia (bardziej przekonujący niż teoria).
- 3) Podstawą do stworzenia silnego rolnictwa w miejscowości jest bieżąca informacja rolnicza. Korzystnym byłoby otwarcie w miejscowości punktu doradztwa rolniczego, jednak jest to raczej nierealne pod względem finansowania. Jednak regularne dyżury pracownika Ośrodka Doradztwa Rolniczego np. raz w miesiącu również mogłyby wystarczyć by każdy rolnik miał możliwość otrzymania porady i bieżących informacji.
- 4) Tworzenie korzystnej atmosfery dla zapoczątkowania współpracy rolników w zakresie współużytkowania sprzętu rolniczego, wzajemnej wymiany usług oraz wspólnego poszukiwania odpowiedzi na pytanie, co i jak lepiej produkować?

- 5) Wprowadzanie przez rolników usług dodatkowych do sprzedawanych towarów, (np. pakowanie) oraz inicjowanie współpracy poziomej między rolnikami (np. grupa producencka producentów mleka). Korzystne byłoby także otwarcie w miejscowości przez tą grupę producencką zakładu przetwórstwa płodów rolnych, np. zakładu mleczarskiego.
- 6) Wskazanie na potrzeby inwestycji w gospodarstwie, aby rolnictwo się rozwijało. Tylko sprawnie działające rolnictwo może być dochodowe przy obecnej niestabilności cen, konkurencji jak i wzrastających cenach środków produkcji. Wskazana byłaby częściowa zmiana kierunku polityki gminy na większe wsparcie i pomoc merytoryczną dotyczącą inwestycji w rolnictwie jako sektorze podstawowym w gospodarce żywnościowej.
- 7) Promowanie wśród młodych ludzi rolnictwa jako sektora, który może być dochodowy. Wskazanie na możliwości korzystania z wszystkich możliwych środków pomocowych z UE (np. zalesianie GO), specjalizacji nierentownych małych gospodarstw wielokierunkowych bądź zwiększanie areału obecnych wielokierunkowych.
- 8) Promowanie agroturystyki jako dodatkowego źródła dochodu rodzin rolniczych, która zaangażowałaby również kobiety wiejskie.

W Nowej Białej jako miejscowości wiejskiej działa około 30 podmiotów gospodarczych. W stosunku do liczby mieszkańców nie jest to duża liczba. Jednak równocześnie, brak zakładów przemysłowych w miejscowości poza jednym zakładem kuśnierskim i cementownią pozwolił utrzymać czystość środowiska naturalnego i wiejski charakter miejscowości. Pozytywnym zjawiskiem byłoby zakładanie przez mieszkańców małych firm o charakterze usługowym. W Nowej Białej nie brakuje fachowców w różnych dziedzinach. Dominujące w tej miejscowości wykształcenie zawodowe mieszkańcom daje kwalifikacje do pracy w określonym zawodzie. To, co powstrzymuje mieszkańców przed inwestowaniem we własne przedsiębiorstwo to nie tylko

brak środków finansowych, ale również brak wiedzy w temacie otwierania i prowadzenia firmy.

Tutaj znów rozwiązaniem mogą stać się szkolenia bądź punkt doradczy w gminie, gdzie osoba chętna do podjęcia działalności mogłaby zasięgnąć fachowej porady i uzyskać informacje na temat wszelkich możliwości pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych na podjęcie działalności np. z Unii Europejskiej czy z Urzędu Pracy.

Na uwagę zasługuje fakt, że Nowa Biała posiada liczne sprzyjające czynniki krajobrazowe i środowiskowe do rozwoju turystyki wiejskiej. Przy znacznej liczbie gospodarstw rolnych agroturystyka mogłaby stać się kołem zamachowym rozwoju miejscowości. Mieszkańcy jednak nie są zbyt chętni do wynajmowania pokoi we własnych domach. W związku z tym:

- 1) Konieczne jest zatem edukowanie ludności, że udostępniając turystom pokoje we własnym domu mogą niskim kosztem zagospodarować domowe pomieszczenia i zapewnić sobie tym zyski.
- 2) Agroturystyka mogłaby stać się dodatkowym źródłem dochodu dla nierentownych gospodarstw rolnych jak również zapewnić pracę kobietom wiejskim. Zajmujące się domem kobiety niepracujące zawodowo podniosłyby tym samym swoją rangę w miejscowości a nawet w rodzinie. Aktywizacja kobiet mogłaby również nastąpić przez założenie w Nowej Białej Koła Gospodyń Wiejskich bądź jakiegokolwiek innej formy zrzeszenia integrującego i aktywizującego kobiety na terenie badanej wsi.
- 3) Wypromowanie turystyki w miejscowości wymaga ogromnej inicjatywy ze strony mieszkańców, którzy byliby chętni udostępnić pokoje turystom i podjąć się usług towarzyszących turystyce jak otwarcie i prowadzenie baru , restauracji czy wypożyczalni sprzętu sportowego.
- 4) Ze względu na zwarty charakter zabudowy, tym co może promować miejscowość nie będzie domek nad rzeką czy pod lasem, ale żywa

kultura regionalna, gwara, tradycje, miejscowa kuchnia. Istniejąca forma zabudowy jest częścią tego dziedzictwa kulturowego, z którego mieszkańcy powinni być dumni i o którym muszą pamiętać.

- 5) Dużą atrakcją dla potencjalnego turysty na pewno byłyby występy miejscowego zespołu ludowego „Špis”. Zespół ludowy jest także doskonałą formą aktywizacji młodzieży i zachowania dziedzictwa kulturowego. Trzeba wspierać wszelką działalność kulturową w miejscowości gdyż z powodu braku Ośrodka Kultury w miejscowości dla młodzieży niewiele jest takich inicjatyw.

Obecnie w trakcie budowy jest duży budynek Ośrodka Kultury w Nowej Białej. Będzie to Centrum Kultury Słowackiej, co wśród mieszkańców będących Polakami może budzić pewne obawy narzucania słowackiej kultury w miejscowości. Fakty są jednak takie, że obecność tego ogromnego budynku stwarza wiele szans na promocję miejscowości poprzez:

- 1) Organizowanie imprez kulturalnych we współpracy z zagranicą i pobliskimi miejscowościami. Niezwykle istotne znaczenie dla promocji miejscowości mają wszelkiego rodzaju imprezy cykliczne.
- 2) Organizowanie konferencji na przykład na temat współpracy polsko-słowackiej. Również korzystnym mogłoby być zorganizowanie konferencji archeologicznej, w której uczestniczyliby archeolodzy prowadzący odkrycia w jaskini w Oblazowej – rezerwacie archeologicznym światowej rangi.
- 3) Możliwość udostępnienia turystom miejsc noclegowych w Centrum Kultury Słowackiej.
- 4) Otwarcie punktu informacji turystycznej o Nowej Białej i jej bazie noclegowej.

Wypromowanie miejscowości i jej walorów turystycznych jak również przyciągnięcie inwestorów w dużej mierze jest uwarunkowane pomysłowością

mieszkańców, oraz atrakcyjnością inwestycyjną miejscowości. W związku z powyższym można wysunąć następujące wnioski dotyczące realnie możliwych kierunków rozwoju Nowej Białej :

- 1) Nowa Biała mogłaby stać się alternatywną bazą noclegową dla sąsiedniej Białki Tatrzańskiej, która zwłaszcza w sezonie zimowym jest przeludniona. W odróżnieniu od Białki Tatrzańskiej w badanej miejscowości nie ma co prawda wyciągów narciarskich, ale miłośnicy narciarstwa biegowego prawdopodobnie znaleźliby w Nowej Białej rozległe niezurbanizowane tereny do Jazdy. Korzystnym byłoby również otwarcie lodowiska w tym okresie na przykład na terenie parkingu, koło rezerwatu Przełom Białki.
- 2) Rozwój turystyki w miejscowości pobudziłaby budowania w miejscowości hotelu czy pensjonatu na przykład przez inwestora z zewnątrz. Jeszcze lepiej gdyby sprawy w swoje ręce wzięli sami mieszkańcy Nowej Białej udostępniając pokoje we własnych domach dla turystów. To drugie rozwiązanie byłoby zdecydowanie bardziej korzystne dla samych mieszkańców badanej miejscowości.
- 3) Generalnie teren Przełomu Białki oraz całe koryto rzeki Białki jest niezwykle malowniczym i niespotykanym widokiem. Rzeka Białka latem służy za kąpielisko dla turystów i mieszkańców oraz daje możliwość uprawiania raftingu. Ponadto na skałce Obłazowej jest wyznaczonych kilka tras wspinaczkowych. Można na wiele sposobów promować to piękne miejsce albo podnieść jeszcze jego atrakcyjność. Pomysłów może być wiele, przykładowy jeden: można by na przykład wybudować most na linach (oczywiście odpowiednio wzmocniony) w miejscu gdzie Białka tworzy przełom między Obłazową a Kramnicą. Zapewne pojawiłyby się pewne przeszkody związane z ochroną krajobrazu na tym terenie. Gdyby jednak odpowiedni projekt nie szpecił krajobrazu i nie naruszał zasobów środowiska byłoby to może realne.

- 4) Dobrą inwestycją gminy Nowy Targ, której misja stawia na pierwszym miejscu turystykę, na tym nieskażonym i pięknym terenie byłby wzrost wydatków na gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami. Na tego rodzaju działaniach nie można oszczędzać, gdyż chodzi o przyszłość kolejnych pokoleń.
- 5) Wskazaniem byłoby stworzenie jako formy reklamy miejscowości serii folderów, pocztówek [aneks], czy kalendarzy z pięknymi widokami z miejscowości oraz informacjami o niej. Obecnie nie można nabyć w miejscowości tego typu pamiątek. Często turyści będący nawet tylko przejazdem w miejscowości pytają na w Urzędzie Poczty o pocztówki z miejscowości, w której byli.
- 6) Równocześnie z rozwojem turystyki w miejscowości oraz napływem turystów musiałaby powstać zintegrowana baza noclegów na terenie całej badanej miejscowości.
- 7) W miejscowości należy wybudować kanalizację tak szybko jak to możliwe, bo jej brak również uniemożliwia rozwój turystyki na większą skalę oraz obniża atrakcyjność tego obszaru dla inwestorów.

Wiele mówi się o rozwoju obszarów wiejskich. Największe państwowe osobistości próbują znaleźć najlepszą receptę na poprawę jakości życia na wsi. Należy jednak pamiętać, że nie istnieje jedno najlepsze rozwiązanie wszystkich problemów. Każda odrębna miejscowość jest inna. Każda ma swoje problemy, które czasem znają tylko jej mieszkańcy. Jednocześnie, każda miejscowość posiada również swoje mocne strony, coś do zaoferowania innym i o tym właśnie trzeba pamiętać. Te wyjątkowe i charakterystyczne walory należy promować zamiast skupiać się na wadach i popadać w zwątpienie. Liczy się pomysłowość przy promowaniu wszelkich walorów. Konkurs z tematyki promocji miejscowości wskazałby z pewnością wiele cennych pomysłów

mieszkańców Nowej Białej Nagrodą mogłaby się stać realizacja najlepszego projektu.

W kwestii rozwoju Nowej Białej wszystko zależy od uwarunkowań lokalnych na terenie gminy i miejscowości. Polityka gminy Nowy Targ powinna zdecydowanie wspierać trwały rozwój poprzez inwestowanie w infrastrukturę i ochronę środowiska. Najwięcej jednak zależy od samych mieszkańców Nowej Białej. To ich aktywna postawa, przedsiębiorczość, dbałość o wspólne dobro, podejmowanie inicjatyw społeczno-kulturalnych stanie się podstawą rozwoju miejscowości w przyszłości i wpłynie na poprawę sytuacji życiowej samych mieszkańców.

6. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości (analiza SWOT) Nowa Biała.

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony wsi Nowa Biała oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w tej miejscowości oraz przyszłych kierunków jej otoczenia. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

ANALIZA ASPEKTÓW SPOŁECZNYCH (KULTURALNO-OŚWIATOWYCH)	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Obecność obiektów zabytkowych i zachowanie charakterystycznego stylu w zabudowie miejscowości;</p> <p>Bogata tradycja miejscowości (gwara spiska, obrzędy, tradycyjna miejscowa kuchnia).</p> <p>Aktywnie działający zespół folklorystyczny (podtrzymywanie tradycyjnych obrzędów np.</p>	<p>Słaba organizacja kulturowa wsi, brak imprez kulturalnych, festynów itp.</p> <p>Brak zaplecza kulturalnego - Ośrodka Kultury dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Brak świadomości bogactwa dziedzictwa kulturowego, zabytków, brak poszanowania i dumy z tradycji spiskich.</p>

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała

<p>„Ogrywanie Moji”, opłatek).</p> <p>Działająca Ochotnicza Straż Pożarna i orkiestra (angażuje młodzież i starszych).</p> <p>Wielonarodowość (mniejszość słowacka) i wielokulturowość miejscowości.</p> <p>Dwujęzyczna szkoła podstawowa (uszanowanie praw mniejszości narodowej).</p> <p>Pocztą, Ośrodek Zdrowia, punkt apteczny, biblioteka publiczna, cztery sklepy spożywcze w miejscowości.</p> <p>Otwarcie i gościnni mieszkańcy.</p> <p>Duma mieszkańców z piękna przyrody miejscowości.</p> <p>Silna integracja wewnętrzna mieszkańców miejscowości – mniejsza podatność na wpływ miejskich wzorców zachowań.</p> <p>Aktywny Lider lokalny – sołtys wsi.</p>	<p>Brak inicjatyw i aktywności kulturowej ze strony ludzi młodych.</p> <p>Niski poziom wykształcenia mieszkańców.</p> <p>Brak myślenia wspólnotowego wśród mieszkańców (dla dobra wspólnego), trudności w zgodności na zebraniach wiejskich.</p> <p>Odradzające się nieporozumienia narodowościowe, polsko-słowackie (drobne konflikty na każdej płaszczyźnie).</p> <p>Kwestia dwujęzycznej szkoły (jeden z aspektów konfliktu niektórych mieszkańców).</p> <p>Niska aktywność kobiet wiejskich, niska frekwencja mieszkańców na zebraniach wiejskich, szkoleniach gminnych.</p> <p>Mentalność mieszkańców typu „każdy sobie rzepkę skrobie” i brak poczucia wspólnej odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Brak przedszkola w miejscowości.</p>
<p>ANALIZA ASPEKTÓW SPOŁECZNYCH (KULTURALNO-OŚWIATOWYCH)</p>	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<p>Wspieranie i aktywowanie dzieci i młodzieży w działania kulturalne jak np. oaza, konkursy, orkiestra.</p> <p>Ośrodek Kultury Słowackiej w budowie – możliwy rozwój życia kulturalnego w miejscowości, więcej perspektyw spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, kobiet wiejskich.</p> <p>Współpraca kulturalna z pobliskimi spiskimi miejscowościami i zagranicą.</p> <p>Udział we wdrażaniu programu Leader+.</p> <p>Duża cykliczna impreza kulturalna w miejscowości</p>	<p>Zanikanie gwary (spolszczanie gwary), zanikanie tradycji noszenia stroju spiskiego, zanikanie kultywowania obrzędów.</p> <p>Brak poczucia jedności, dumy mieszkańców ze wspólnej spiskiej przeszłości – niebezpieczeństwo zanikania tradycji spiskich lub przenikania innych kultur).</p> <p>Emigracja młodzieży do miast i za granicę (brak osób które kontynuowałyby działanie zespołu ludowego).</p> <p>Pogłębiające się rozwarstwienie społeczne pod względem ekonomicznym.</p> <p>Brak ośrodków kultury (brak</p>

<p>Edukacja społeczności lokalnej – podniesienie świadomości dziedzictwa kulturowego, ochrony środowiska, walorów miejscowości.</p> <p>Rozwój społeczeństwa informacyjnego (zwłaszcza dostęp do internetu).</p> <p>Dodatni przyrost naturalny.</p>	<p>zagospodarowania wolnego czasu młodzieży może powodować wzrost przestępczości)</p>
<p>ANALIZA ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH (PRZYRODNICZO-GEOGRAFICZNYCH)</p>	
<p>Mocne strony</p>	<p>Słabe strony</p>
<p>Obszar o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.</p> <p>Stabilne, silne rolnictwo – zachowanie krajobrazu rolniczego.</p> <p>Nieskażone środowisko (brak ośrodków przemysłowych w miejscowości).</p> <p>Atrakcyjne obiekty przyrody w Nowej Białej (Rezerwat Przełom Białki, Cisowa Skała, rzeka Białka, dużo lasów w okolicy).</p> <p>Rzeka Białka - najczystsza rzeka tatrzańska, dzika, typu alpejskiego.</p> <p>Równinna rzeźba terenu.</p> <p>Naturalny krajobraz rolniczy, mała ilość ugorów i nieużytków.</p> <p>Łagodniejszy klimat niż na Podhalu.</p>	<p>Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.</p> <p>Słaba jakość gleb (ONW).</p> <p>Słaba dostępność miejscowości – niska jakość infrastruktury drogowej, brak kolejowej.</p> <p>Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa (brak kanalizacji i segregacji odpadów, duże zaśmiecenie pobliskich lasów i rezerwatu przyrody)</p> <p>Rozdrobnienie gospodarstw uniemożliwia prowadzenie gospodarstw ekologicznych.</p>
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<p>Atrakcyjne położenie miejscowości – blisko do Morskiego Oka, Trzech Koron, jeziora Czorszyńskiego, na Turbacz, itp.</p> <p>Szkolenia ludności w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>Zainstalowanie kanalizacji i wprowadzenie segregacji odpadów.</p> <p>Promocja ekoturystyki.</p>	<p>Zanieczyszczenie środowiska przez emisję spalin z ogrzewania domów (brak gazociągów).</p> <p>Brak oczyszczalni ścieków i kanalizacji – niebezpieczeństwo zatrucia wód.</p> <p>Wyprzedaż gruntów rolnym inwestorom zewnętrznym.</p> <p>Nieprzewidziane klęski żywiołowe</p>

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Biała

<p>Program Zalesiania gruntów rolnych.</p> <p>Wykorzystanie wsparcia unijnego dla gospodarstw rolnych, utrzymanie rolnictwa i naturalnego krajobrazu.</p>	<p>(powódź).</p>
<p>Analiza aspektów gospodarczych (ekonomicznych)</p>	
<p>Mocne strony</p>	<p>Słabe strony</p>
<p>Szlaki turystyczne biegnące przez miejscowość – piesze i rowerowe.</p> <p>Możliwość uprawiania wielu sportów – narciarstwo biegowe, kajakarstwo, rowery, rafting itp.</p> <p>Nie ma dużego bezrobocia (mieszkańcy pracowici i oszczędni).</p> <p>Oryginalna zabudowa Spiska, ład i uporządkowanie w systemie zabudowy, przeciwpożarowa organizacja wsi.</p> <p>Zlewnia mleka w sąsiedniej wsi (codzienny odbiór mleka od rolników).</p> <p>Lasy prywatne, których właścicielami są mieszkańcy (wspólnota urbarialna).</p> <p>Dobry stan dróg w samej miejscowości.</p> <p>Ład i porządek w systemie zabudowy.</p> <p>Obecność lidera – sołtys Nowej Białej.</p> <p>Strona internetowa o miejscowości.</p>	<p>Słaba infrastruktura drogowa, turystyczna i komunalna w Nowej Białej – niska atrakcyjność dla inwestorów.</p> <p>Brak promocji walorów miejscowości zarówno przez gminę jak i mieszkańców.</p> <p>Niechęć do podejmowania działalności pozarolniczej, do inwestowania i podejmowania ryzyka, przedsiębiorczości.</p> <p>Uzależnienie dochodów rodzin od pracy w rolnictwie – brak miejsc pracy poza rolnictwem na terenie miejscowości.</p> <p>Duży rozłóg pól uprawnych podnoszący koszty gospodarowania (np. transportu).</p> <p>Brak infrastruktury turystycznej:</p>
<p>Analiza aspektów gospodarczych (ekonomicznych)</p>	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<p>Porozumienie wśród mieszkańców, w celu wspólnej realizacji projektów np. komasacja, grupy producentów rolnych.</p> <p>Baza turystyczna rezerwowa dla sąsiedniej Białki Tatrzańskiej.</p>	<p>Brak zainteresowania wśród mieszkańców otwarciem działalności związanej z turystyką (niewykorzystanie potencjału turystycznego).</p> <p>Nieprzygotowanie miejscowości do przyjęcia potencjalnych turystów, brak bazy</p>

<p>Ład i porządek w systemie zabudowy i organizacji miejscowości (skupienie gospodarstw domowych ułatwiające rozbudowę np. sieci komputerowej).</p> <p>Rozwój społeczeństwa informacyjnego.</p> <p>Promocja wszystkich walorów turystycznych miejscowości – np. finansowana z programu Leader+.</p> <p>Duża cykliczna impreza kulturalna lub inna.</p> <p>Położenie blisko granicy i ważnych obiektów turystycznych rangi światowej.</p> <p>Rozwój turystyki (zaprojektowanie i budowa bazy turystycznej, gospodarstwa agroturystyczne, turystyka zorganizowana w miejscowości, budowa obiektów i wypożyczalni sprzętu sportowego (sporty wodne, wspinaczka, rowery), szlaki piesze i rowerowe w miejscowości, informacja turystyczna i podnoszenie atrakcyjności turystycznej cennych obiektów w miejscowości).</p> <p>Poprawa warunków produkcji rolniczej – komasacja, zwiększanie powierzchni upraw, podnoszenie kwalifikacji i wiedzy rolników z zakresu alternatywnych form produkcji rolniczej.</p> <p>Punkt doradczy w miejscowości – przekazywanie nowych informacji na bieżąco.</p> <p>Inwestycje przedsiębiorcze, zewnętrzne.</p> <p>Obsługa ruchu turystycznego w sposób zorganizowany.</p> <p>Wykorzystanie możliwego wsparcia finansowego ze środków UE.</p> <p>Współpraca z powiatem – remont dróg powiatowych i poprawa dostępności miejscowości dla turystów i inwestorów.</p>	<p>noclegowej i infrastruktury kanalizacyjnej.</p> <p>Problemy ze scalaniem pól uprawnych.</p> <p>Brak infrastruktury komunalnej – zatrucie wód.</p> <p>Wyprzedaż gruntów inwestorom zewnętrznym, niewrażliwym na potrzeby lokalnego społeczeństwa.</p> <p>Wysokie wymagania unijne nałożone na gospodarstwa indywidualne (brak motywacji do pracy w gospodarstwie)</p> <p>Małe działki - komplikacje w budownictwie i lokalizacji przedsiębiorstw.</p>
---	---

7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

L.P.	Nazwa zadania	Cel	Przeznaczenie	Źródła finansowania	Harmonogram	Koszty
1.	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej	Rozwój usług rekreacyjnych	Zapewnienie szerszego dostępu do infrastruktury sportowej.	Środki własne, PROW	2013-2014	3 000 000,00
2.	Budowa kanalizacji	Poprawa życia na obszarach wiejskich.	Zapewnienie szerszego dostępu do infrastruktury kanalizacyjnej.	Środki własne, MRPO, PROW	2015-2018	6 000 000,00
3.	Remont ogrodzenia wokół kościołka św. Magdaleny	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Przeznaczenie dla mieszkańców i turystów	Środki własne, PROW	2015	150 000,00
4.	Remont chodników w miejscowości	Poprawa życia na obszarach wiejskich.	Zapewnienie szerszego dostępu do infrastruktury technicznej.	Środki własne, PROW	2015-2020	650 000,00
5.	Remont pomieszczeń dla biblioteki publicznej	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Kultywowanie tradycji, zwyczajów, obyczajów.	Środki własne, PROW	2016	125 000,00
6.	Budowa muzeum wykopalisk	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Przeznaczeniem planowanego działania jest promowanie dorobku kultury.	Środki własne, PROW	2017	120 000,00
7.	Budowa trybun na boisku sportowym	Podniesienie standardu życia mieszkańców.	Zapewnienie szerszego dostępu do infrastruktury sportowej.	Środki własne	2018	100 000,00
8.	Budowa kaplicy pogrzebowej	Odprawa obrzędów liturgicznych	Kultywowanie tradycji związanej z pochówkiem	Środki parafialne	2018	150 000,00
9.	Budowa sali tanecznej przy centrum kultury	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Kultywowanie tradycji, zwyczajów, obyczajów.	Środki własne	2019	50 000,00

8. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Nowa Biała to duża wieś spiska położona na lewym brzegu rzeki Białka, o charakterystycznej zwartej zabudowie. Wieś tworzą dwie ulice równoległe do siebie, do których przylegają frontem budynki mieszkalne ułożone obok siebie. Można wyróżnić w Nowej Białej kilka bardzo istotnych obszarów, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców.

Szkoła podstawowa w Nowej Białej to ważne centrum nauki młodzieży. Planowana jest budowa sali gimnastycznej, która pozwoli na szerszy dostęp do infrastruktury sportowej.

Ważnym problemem jest ochrona środowiska naturalnego a przede wszystkim ochrona wód, dlatego priorytetowym zadaniem jest budowa kanalizacji sanitarnej w całej miejscowości.

Niedaleko centrum wsi znajduje się kościół pw. Św. Magdaleny – wybudowany w XVIII wieku. Aby w pełni wykorzystać walory kościoła planuje się wykonać remont ogrodzenia.

Nieopodal znajduje się Remiza OSP. Jest to ważny obiekt sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie. To tutaj planowana jest adaptacja pomieszczeń dla potrzeb izby regionalnej (wraz z zakupem eksponatów) i biblioteki. Rozwój usług kulturalnych wspomaga rozwój turystyki, a to sprzyja powstawaniu kolejnych atrakcji turystycznych i miejsc noclegowych.

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców jest boisko sportowe. Planuje się budowę trybun.

Inwestycje które zaplanowane są w Planie Odnowy Miejscowości Nowa Biała będą służyły zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, będą sprzyjać nawiązywaniu kontaktów społecznych. Priorytetem są działania ukierunkowane na wykorzystanie potencjału turystycznego miejscowości oraz wszelkie inwestycje poprawiające funkcjonalność najważniejszych obszarów w Nowej Białej.

Bardzo istotnym działaniem podnoszącym nie tylko estetykę, ale również bezpieczeństwo i możliwości sprawnej komunikacji miejscowości są: budowa chodników wzdłuż głównych dróg, budowa oświetlenia ulicznego.